

Na konci roku myslíte tak

Pečivo nechte raději doma a vodním ptákům hodte třeba nakrájený salát. Foto: archiv

Strach - šok - panika - zranění - bolest - smrt. Tak popisuje Společnost pro zvířata (SPZ) z Michle následky novoročních ohňostrojů pro něm tváře. A není to jediný život ohořující okamžik, který na konci roku čeká na naše zvířata.

Mnozí z nás se na Silvestra určitě těší, i právě proto, že je povoleno odpalovat všelijaké petardy a ohňostroje. Jenže jak upozorňují pracovníci SPZ, použitím zábavní pyrotechniky se děsí zvířata, a to jak domácí, tak volně žijící, jako jsou například ptáci, veverky, ježci, kuny či lasičky. „Zábavná pyrotechnika zvířatům působí šok, trauma, zranění včetně popálenin, poškození očí, dokonce i smrt. Trauma a šok zažívají také lidé, kteří musí výbuchy nedobrovolně snášet,“ říká Dita Michaličková ze SPZ.

Nový rok vítá ve sklepě

Zatímco lidé se mohou bránit třeba odjezdem na chalupy či alespoň napcpáním špuntů do uší, volně žijící zvířata žádnou podobnou obranu nemají. Často se proto snaží před hlukem uniknout

a schovat, ale v panice se zraní která se nachází například při střetu s motorovým vozidlem.

„Ptáci leknutím slepě narážejí do čehokoliv, do budov, skel, pevných překážek, drátů vedení a podobně,“ dodává Dita Michaličková. Jen o něco lépe jsou na tom doma chovaná zvířata,

především psi a kočky. Těm jejich páničkové a paníčky pomáhají silvestrovskou noc přežít třeba podáním prášků na uklidnění či láskyplnou náručí. „Pravidelně o silvestrovské noci spím s naším kníračem ve sklepě rodinného domu. Venku létačící petardy a ohňostroje jsou tam totiž

Co říká zákon?

Používání zábavné pyrotechniky je v hl. m. Praze upraveno vyhláškou hl. m. Prahy č. 42/1999, o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku při užívání pyrotechnických předmětů. Z této vyhlášky vyplývá, že zábavná pyrotechnika I. a II. třídy nebezpečnosti se v hl. m. Praze nesmí používat jindy než 1. ledna a 31. prosince. Výjimku tvoří pouze místa uvedená ve vyhlášce hl. m. Prahy č. 11/2008. Těchto míst je v hl. m. Praze celkem 13 a jsou konkrétně popsána v této vyhlášce.

Zábavná pyrotechnika se dělí do 4 tříd nebezpečnosti, kdy I. třída nebezpečnosti je volně prodejná, II. třída nebezpečnosti je prodejná osobám starším 18 let, III. a IV. třída nebezpečnosti je určena pro odpalovače ohňostrojů, kteří splňují zákonné podmínky. V současné době je již v prodeji zábavná pyrotechnika s novým označením nebezpečnosti. Nově se bude dělit do kategorií 1–4, kdy 1. kategorie bude prodejná osobám starším 15 let, 2. kategorie bude prodejná osobám starším 18 let, 3. kategorie bude prodejná osobám starším 21 let a 4. kategorie bude prodejná osobám s odbornou způsobilostí. Tato změna je v souvislosti se směrnicí Evropského parlamentu a rady č. 2007/23/ES, o uvádění pyrotechnických výrobků na trh (míněn trh EU). Zdroj: PČR

é na zvířata!

o něco méně slyšet než v našem obývacím pokoji. I tak se pes třese hrůzou a musí ho držet v náruči a neustále na něj mluvit a uklidňovat," prozradila Tučňáku chovatelka Ivana Schmidová.

Škodlivý mrak chemikálií

Exploze ohňostrojů navíc uvolňují chemické látky známenající nebezpečí pro lidi i zvířata, která se nacházejí poblíž i dálce ve směru větru. Zdraví škodlivý je kouřový oblak a prachový spad z chemikálie. Jedná se o směs mnoha prvků: S (síra), Cl (chlór), K (draslík), Ba (baryum), Mg (hořčík), Sr (stroncium), Cu (měď), Pb (olovo), Sn (cín), Al (hliník), Bi (bismut), Ga (galium), F (fluor), Si (kremík), Co (kobalt), Ni (nikl), As (arsen), Br (bróm), Ac (aktinium) i Rb (rubidium). Mnohé jsou těžkými kovy nebo tvoří další škodlivé sloučeniny po odpálení. Působí dráždivě, leptají a pálí kůži, sliznice, oči, poškozují horní a dolní dýchací cesty včetně plíc, vnitřní orgány (játra, ledviny), trávicí ústrojí lidí i zvířat a živočichů. Prachové částice s chemikáliemi kontaminují půdu a také vodu. Např. baryum (zbarvující plameny do zelené) při styku s vodou působí toxicky. Další těžké kovy, především olovo, se akumulují v tucích, ohroženy jsou ryby a další živočichové, kteří potřebují vodu ke svému životu (vodní ptáci, nutrie, bobři, ondatry a jiní). Vodu kontaminují i sloučeniny chlóru (chlорistany). Zabírají vstřebávání jódu a způsobují disfunkci štítné žlázy. Zvýšený obsah oxidů síry a dusíku je příčinou kolísání pH v mělkých vodách. Oblak s jedovatými částicemi se může dostat vysoko a v ovzduší přetrval několik dní.

Místo pečiva zvolte salát

Nebezpečí na volně žijící zvířata však nechá jen poslední den v roce. Především mezi vánočními svátky mnoho rodin vyráží k Vltavě, aby nakrmilo rybičky, kachničky a labutě. Pokud patříte mezi ně, tak letos nezapomeňte na důležitou věc - pokud zvířatům nechcete ublížit, rohlíky a chleba nechte doma! Ze zkušeností zaměstnanců Lesů hl. m. Prahy totiž vyplývá, že je pečivo ve větším množství pro vodní ptáky, jako jsou zmíněné labutě, kachny a další, velmi škodlivé! Ptáci ho sice přijímají s oblibou a preferují ho jako snadno dostupný zdroj energie před jinými druhy potravy, ale

Věděli jste?

Čím je ptáčí tělo menší, tím rychleji ztrácí teplo, a proto potřebuje více energie, aby dokázalo udržet stálou teplotu. Získávání potravy navíc komplikuje sněhová pokrývka, zmrzlá půda a krátká délka dne, během něhož ji mohou ptáci shánět. Pro přežití dlouhé a mrazivé noci je nutné vytvořit si dostatečné tukové zásoby. Není to však věc jednoduchá. Aby získali dostatek potravy, musí například modřinky jejímu shánění věnovat 85 % dne a takový kos musí nasbírat dvakrát tolik bobulí, kolik sám váží. Zdroj: Česká společnost ornitologická

pečivo nemá velkou výživovou hodnotu, obsahuje především sacharidy. Ptáci tak mají plné žaludky, ale zároveň trpí podvýživou. Chybí jim vitamíny, minerály i stopové prvky z jiné potravy. To je nebezpečné zejména pro mláďata, která ke správnému vývoji potřebují všechny důležité živiny. Je-li ptáčí mládě ve vývinu zásobeno pouze pečivem, může to vést až k vývojovým poruchám a deformacím peří a kostí známým pod pojmem andělská křídla (agnel's wings). Ty mohou způsobit i trvalé poškození a ptáka zbavit schopnosti létat. Na lidskou neznalost v loňském roce doplatilo například mládě labutě ze Stromovky, které kvůli nevhodné stravě od návštěvníků přišlo o křídlo.

A čím krmít, abyste vodnímu ptactvu neublížili? Pro labutě, kachny a další vodní ptáky volte vždy jen základní potraviny. Vhodné jsou: kukuřice, pšenice, žito, oves a další obilníny, nakrájený hlávkový nebo jiný salát, zeleninové odřezky nebo slupky, mražený hrášek nebo kukuřice (rozmražené, není nutné vařit), ptačí zob, případně granule pro vrubozobé ptáky (k zakoupení v obchodech s chovatelskými potřebami).

Pochutnají si na semenech a bobulích

A jak nejlépe nakrmít u nás přezimující opeřence? Jejich strava je převážně rostlinná a tvoří ji různá semena, jádra, bobule a jiné plody. Jak uvádí Česká společnost ornitologická, většina ptáků běžně navštěvujících krmítka nejlépe přijímá slunečnicová semena. Ta můžete zakoupit buď samostatně, nebo v různých směsích v obchodech s potřebami pro chovatele, zahradnictví a prodejnách pro kutily a dnes už i přes internet. Vrabci nebo hrdlíčky uvítají na krmítku také obilná zrna jako oves, proso a pšenici. Zakoupit můžete také již namíchané směsi krmení pro přezimující ptáky označované jako krmivo pro venkovní ptactvo či zimní směs. Obsahují někdy kromě zmíněných semen a obilí také luštěninu a kukuřici. Strakapoudy, sýkory či brhlíků nejlépe pohostí tukovou směs, kterou můžeme zakoupit v podobě lojových koulí. Ještě levnější a zábavnější, hlavně pro děti, může být zhotovení závěsného tukového krmítka vlastními silami. Dravé ptáky lze na vhodných místech, kde se vyskytuje, krmit čerstvými zbytky masa, vnitřnostmi apod. V těchto případech je však nutno dbát na dodržení hygienických a veterinárních předpisů.

Zbytky z kuchyně na krmítko nepatří

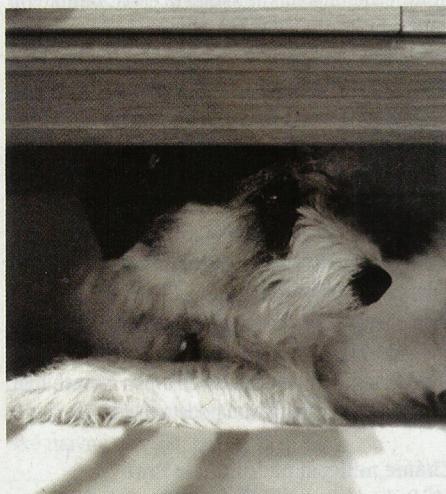
Na krmítku se v žádném případě nesmíme zbabovat kuchyňských zbytků, jako jsou všechna slaná, kořená, přepálená, uzená nebo zkažená jídla. Ptákům způsobují těžké zažívací potíže a leckdy i smrt. Z naší kuchyně ale můžeme použít ovesné vločky, strouhanou mrkev, pro kosy a kvíčaly také vařenou rýži či vařené Brambory. (red)

Pozor na uši!

Zábavní pyrotechnika může vydávat hluk v hodnotách 170 až 190 decibelů. Hranice poškození lidského sluchového ústrojí je 75–80 decibelů, hranice poškození sluchu zvířat je ještě nižší. Zdroj: SPZ

Ptáci v panice z výstrelů a výbuchů slepě narážejí do čehokoliv. Následky – většinou fatální, jako pro těžce zraněného kalouse ušatého. Foto: DES OP Plzeň

Zaběhne-li se v šoku pes, již se nemusí vrátit. Uvnitř hledá úkryt a třese se strachem. Foto: SPZ

Vyděšená zvěř běhá sem tam, hledá únik a úkryt. Této srnce se to nepovedlo, byla vlnkem sražena během silvestrovské noci. Foto: DES OP Plzeň